

Svenska Trädföreningen

Rekommendation för rapportering vid riskbedömning av träd v. 1.0

Utgivningsdatum: 2019-06-23.

Författare: Dani Mladoniczky, Trädliv AB, i samarbete med Svenska Trädföreningen.

Omslagsfoto: Dani Mladoniczky, Trädliv AB.

1 Innehållsförteckning

2	BRANSCHPRAXIS AVSEENDE RAPPORTERING VID RISKBEDÖMNING AV TRÄD.....	2
2.1	Bakgrund.....	2
2.2	Syfte.....	2
2.3	Avgränsningar	2
3	DOKUMENTATION VID RAPPORTERING AV RISKBEDÖMNING	3
3.1	Uppdragsgivare	3
3.1.1	Organisation [personnamn]	3
3.2	Tidpunkt för besiktning	3
3.2.1	Datum.....	3
3.3	Besiktningspersonal	3
3.3.1	Namn och organisation	3
3.3.2	Relevant utbildning, certifiering, eller annan ackreditering.....	3
3.4	Var och vad som besiktigats	3
3.4.1	Adress/platsnamn	3
3.4.2	Träd-ID/nr eller geografiska koordinater	3
3.4.3	Karta med Träd-ID/nr (om geografiska koordinater saknas).....	3
3.4.4	Trädsläkte [trädart/sort] (vetenskapligt eller enligt Svensk Kulturväxtdatabas)	3
3.4.5	Stamdiameter (mätt enligt aktuell version av <i>Standard för träinventering i urban miljö</i>).....	3
3.5	Metod för besiktning.....	3
3.5.1	Uppdragsbeskrivning.....	3
3.5.2	Besiktningsnivå (grundläggande eller fördjupad).....	3
3.5.3	Metodbeskrivning	3
3.5.4	Avgränsningar eller hinder för arbetet.....	3
3.5.5	Instrument, verktyg och hjälpmedel	3
3.6	Beskrivning av platsen.....	3
3.6.1	Historik	3
3.6.2	Måltavlor	3
3.6.3	Platsanvändning	3
3.6.4	Möjliga konsekvenser av kollaps/överbelastning.....	3
3.7	Beskrivning av trädet	4
3.7.1	Fritext och/eller klassificering av: vitalitet, skador, svagheter, belastning, [respons på belastning/skador]	4
3.7.2	Risknivå/-klass	4
3.7.3	Fotografier [på hela trädet, betydande defekter samt tecken på sjukdom]	4
3.7.4	[Storlek och placering avseende noterade skador/träddeklar av betydelse för bedömningen]	4
3.7.5	[Sammanfattning av eventuell tidigare besiktning/riskbedömning].....	4
3.8	Utvärdering och rekommendationer	4
3.8.1	Slutsatser grundade på observationer och undersökningar	4
3.8.2	Motivering av slutsatser	4
3.8.3	Om resultaten är preliminära ska detta framgå samt vilken information som i så fall saknas	4
3.8.4	Åtgärdsalternativ för att hantera identifierade risker som ej är godtagbara.....	4
3.8.5	Tidsram för bedömning och för åtgärdsförslag.....	4
3.8.6	[Information om hur föreslagna åtgärder påverkar risknivån].....	4
3.8.7	[Rekommenderad tidpunkt för nästa besiktning eller besiktningsintervall]	4
4	FÖRKLARINGAR OCH EXEMPEL.....	5
5	REFERENSER.....	6

2 Branschpraxis avseende rapportering vid riskbedömning av träd

2.1 Bakgrund

I samband med förvaltning av träd i urban miljö förekommer riskbedömning som en del i det löpande arbetet. För träd med betydande värden önskar förvaltaren ibland utreda vilka eventuella risker som är förknippade med trädet samt vilka åtgärdsalternativ som finns i de fall risknivån ej är godtagbar. Arborister och andra sakkunniga inom trädförvaltning får ofta frågan om att skriva ett utlåtande om specifika träd – en besiktning med riskbedömning med skriftligt utlåtande. Kvaliteten i rapporteringen av resultat från sådana arbeten varierar tyvärr, både i form och innehåll, och har ibland uppenbara brister. Detta kan göra att utlåtanden från olika yrkespersoner inte låter sig jämföras eller att utlåtandet blir oanvändbart för uppdragsgivaren, vilket inverkar negativt på förtroendet för branschen och i synnerhet för de som agerar sakkunniga avseende riskbedömning av träd.

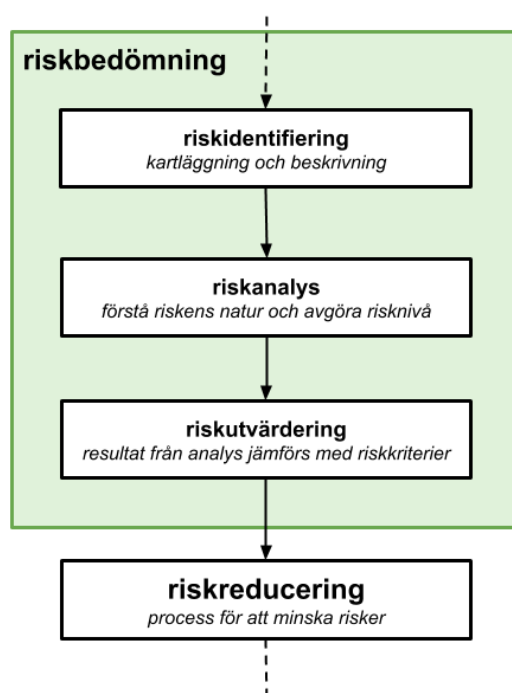
2.2 Syfte

Denna rekommendation syftar till att beskriva minimikrav på information som ska ingå vid rapportering av resultat från riskbedömning av träd, för att kunna sägas följa rådande branschpraxis.

Målet är att främja enhetlig dokumentation och rapportering i samband med riskbedömning. Förhoppningsvis kan detta underlätta kommunikationen mellan berörda parter och minska risken för att resultaten av beställda arbeten inte lever upp till förväntningarna. Användande av mallar och rutiner hjälper också yrkesutövare att säkerställa kvaliteten i sitt arbete.

2.3 Avgränsningar

Rekommendationen är endast en checklista över information som ska ingå i besiktningsrapporten efter att en riskbedömning genomförts. Med riskbedömning avses processen inom vilken man identifierar, analyserar och utvärderar risker för att individuella träd orsakar skada på hälsa eller ekonomiska värden (Figur 1). De föreslagna kraven gäller ej när rapportering görs för många träd samtidigt, där rapporteringen oftast är övergripande och sammanställd i tabellformat, exempelvis i samband med inventering där grundläggande besiktning ingår.

Figur 1. Riskbedömningsprocessen samt begrepp från Svensk Standard (SIS, Swedish Standards Institute, 2014).

3 Dokumentation vid rapportering av riskbedömning

Nedan finns den information som ska framgå vid rapporteringen av en riskbedömning. De parametrar som är orange-markerade och inom hakparentes avser information som ej är ett krav men som bör ingå.

3.1 Uppdragsgivare

3.1.1 Organisation [personnamn]

3.2 Tidpunkt för besiktning

3.2.1 Datum

3.3 Besiktningspersonal

3.3.1 Namn och organisation

3.3.2 Relevant utbildning, certifiering, eller annan ackreditering

3.4 Var och vad som besiktigats

3.4.1 Adress/platsnamn

3.4.2 Träd-ID/nr eller geografiska koordinater

3.4.3 Karta med Träd-ID/nr (om geografiska koordinater saknas)

3.4.4 Trädsläkte [trädart/sort] (vetenskapligt eller enligt Svensk Kulturväxtdatabas)

3.4.5 Stamdiameter (mätt enligt aktuell version av *Standard för trädinventering i urban miljö*)

3.5 Metod för besiktning

3.5.1 Uppdragsbeskrivning

3.5.2 Besiktningsnivå (grundläggande eller fördjupad)

3.5.3 Metodbeskrivning

3.5.4 Avgränsningar eller hinder för arbetet

3.5.5 Instrument, verktyg och hjälpmedel

3.6 Beskrivning av platsen

3.6.1 Historik

3.6.2 Måltavlor

3.6.3 Platsanvändning

3.6.4 Möjliga konsekvenser av kollaps/överbelastning

3.7 Beskrivning av trädet

- 3.7.1 Fritext och/eller klassificering av: vitalitet, skador, svagheter, belastning, [respons på belastning/skador]
- 3.7.2 Risknivå/-klass
- 3.7.3 Fotografier [på hela trädet, betydande defekter samt tecken på sjukdom]
- 3.7.4 [Storlek och placering avseende noterade skador/träddelar av betydelse för bedömningen]
- 3.7.5 [Sammanfattning av eventuell tidigare besiktning/riskbedömning]

3.8 Utvärdering och rekommendationer

- 3.8.1 Slutsatser grundade på observationer och undersökningar
- 3.8.2 Motivering av slutsatser
- 3.8.3 Om resultaten är preliminära ska detta framgå samt vilken information som i så fall saknas
- 3.8.4 Åtgärdsalternativ för att hantera identifierade risker som ej är godtagbara
- 3.8.5 Tidsram för bedömning och för åtgärdsförslag
- 3.8.6 [Information om hur föreslagna åtgärder påverkar risknivån]
- 3.8.7 [Rekommenderad tidpunkt för nästa besiktning eller besiktningintervall]

4 Förklaringar och exempel

3.5 Metod för besiktning

3.5.1 Uppdragsbeskrivning

- Uppdragsgivarens syfte och mål med riskbedömningen.
- Eventuella kriterier för vad som är godtagbar risk bör beskrivas här.

3.5.3 Metodbeskrivning

- Exempelvis TRAQ (nivå 1, 2 eller 3), QTRA eller beskrivning av andra metoder som använts.
- För i branschen vedertagna metoder räcker det med att ange namnet på metoden. För övriga metoder bör de beskrivas övergripande samt hänvisa till en fullständig beskrivning.
- Om arbetet utförts från marken eller på annat sätt.

3.5.4 Avgränsningar eller hinder för arbetet

- Exempelvis hinder för tillträde, plank runt stam, täckt mark (snö m.m.)

3.5.5 Instrument, verktyg och hjälpmedel

- Exempelvis resonanshammare, kikare, tomografiutrustning, motståndsborr, drönare, stålsond.

3.6 Beskrivning av platsen

3.6.1 Historik

- Tecken på relevanta förändringar hos träd eller växtplats sedan föregående besiktning eller under de senaste ca 5–10 åren.

3.6.2 Måltavlor

- Exempelvis egendom, verksamhet, trafikanter och andra besökare.

3.6.3 Platsanvändning

- Information om besöksmönster eller trafik. Även relevant information som inhämtats på andra sätt än genom platsbesök.

3.7 Beskrivning av trädet

3.7.2 Risknivå-/klass

- Enligt den metod som använts, vid behov med förklaring.

3.8 Utvärdering och rekommendationer

3.8.2 Motivering av slutsatser

- De viktigaste grunderna för riskbedömningen ska förklaras på ett sätt så att även icke sakkunniga förstår.

3.8.6 [Information om hur föreslagna åtgärder påverkar risknivån]

- Om exempelvis säkerhetsbeskrining innebär att risknivån förändras bör detta framgå.

5 Referenser

Arboricultural Association Report Writing Guidance. (www.trees.org.uk) Arboricultural Association. (<http://www.trees.org.uk/kenticotrees/Trees.org.uk/files/80/80ec79ab-0eb6-42d3-aa18-90c7f51105fd.pdf>)

Documenting Evidence – Process and Practice, Dunster, J.A. (2014). *The Arboricultural Consultant*, vol. 47, s. 4-11. American Society of Consulting Arborists, Rockville.

Standard för trädinventering i urban miljö 2.0, Östberg, J. (2015). Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning, LTV-fakulteten, Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU), Alnarp.

Svensk Kulturväxtdatabas (SKUD). (www.slu.se/centrumbildningar-och-projekt/skud/). Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning, Statens Lantbruksuniversitet (SLU).

Svensk Standard SS 990000:2014 Trädvård – Termer och definitioner, SIS/TK 577 (2014). SIS, Swedish Standards Institute, Stockholm.

Tree Risk Assessment Manual, Dunster, J. (2013). International Society of Arboriculture, Champaign.